

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

30 zilverlingen

Helle, G.

Published in:

APm: Allard Pierson mededelingen

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Jurriaans-Helle, G. (2011). 30 zilverlingen. APm: Allard Pierson mededelingen, 104, 25.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

APm

ALLARD PIERSON MEDEDELINGEN
104 - 2011

Verboden toegang

**Huizen van
Miljoenen Jaren**

Talloos veel goden

**Een nieuw
muntenkabinet**

30 zilverlingen

'Daarop ging een van de twaalf, die met de naam Judas Iskariot, naar de hoge priesters en zei: 'Wat krijg ik van u als ik hem aan u uitlever?' Ze betaalden hem dertig zilverstukken.' (Mattheus 26,14-15)

De meeste mensen kennen deze tekst.

Maar wat voor munten waren die zilverlingen eigenlijk en wat had Judas er voor kunnen kopen?

Volgens sommigen waren het Romeinse *denarii*. Het Joodse tempelstaatje Juda werd in 6 na Christus ingelijfd als de Provincia Judaea en dus waren er Romeinse munten in omloop. Maar deze worden in de Griekse Bijbeltekst aangeduid met *dênarioi*. Bovendien werden de Judaspennningen door de priesters uit de tempelschat genomen en daarin zat geen geld van de Romeinse overheersers met daarop bovendien het portret van een wereldlijk heerser. In die schat bevonden zich de munten die Joodse mannen als belasting betaalden voor het onderhoud van de tempel. Deze belasting ging terug op Mozes die bepaald had dat iedere Israëliet een halve *sikkel* moest

geven voor de bouw van de tabernakel (*Exodus* 30:11-16 en 38: 25-28). De *sikkel* of *shekel* werd later gelijkgesteld met een *tetradrachme*, een vierdrachme-stuk.

Op grond van muntvondsten gaat men er tegenwoordig van uit dat voor deze belasting en de bedragen die men aan de tempel moest betalen voor offerdieren, alleen de vrijwel zuiver-zilveren tetradrachmen van Tyrus werden geaccepteerd met op de voorzijde het hoofd van Herakles-Melqart en op de keerzijde een adelaar. Dit geld werd niet in de dagelijkse omgang gebruikt.

De gelovigen moesten hun 'gewone' geld eerst wisselen bij de geldwisselaars van de tempel.

Wat was nu de waarde van 30 zilverlingen? In *Exodus* 21:32 staat dat Mozes de vergoeding voor een slaaf of slavin die door een os wordt gedood, stelde op 30 *shekels*. De priesters kozen voor Christus dus symbolisch de prijs van een slaaf. Het is altijd moeilijk om bedragen uit de oudheid om te rekenen naar de moderne tijd. In het dagelijks leven verdiende een

arbeider 1 à 2 drachme per dag, dus betekenden 30 tetradrachmen een paar maanden loon.

LITERATUUR

J.P.A. van der Vin, De dertig zilverlingen, *De Beeldenaar*, mei/juni 1980, 4e jaargang no.3, 96-101

W.J. Hocking, *Het geld van de Bijbel*, www.oudesporen.nl/Download/04-02.pdf

Geralda Jurriaans-Helle

Tetradrachme van Tyrus. Zilver, 76-75 v. Chr.
APM 5146